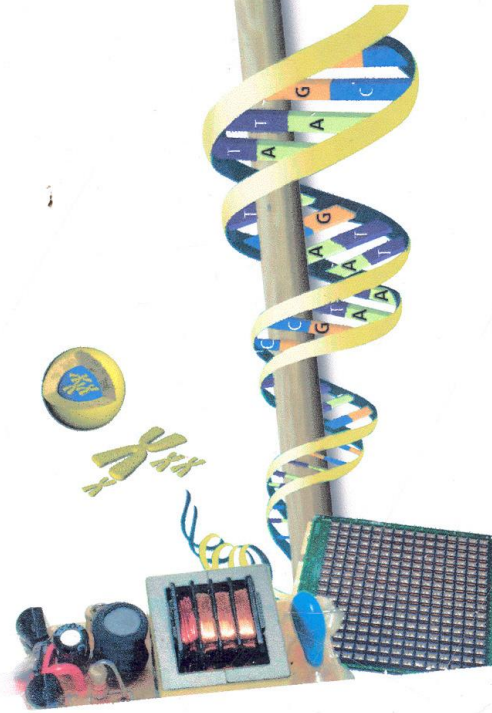

AR-GE PROJE PAZARI 2003

10-12 Kasım 2003
Ege Üniversitesi
Kampus Kültür Merkezi- İZMİR

PROJE No: 505

Adı Soyadı : Ayşe Çetin, İrem Çalışıcı
Kurumu : Dokuz Eylül Üniversitesi
Adresi : Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü
Gündoğdu Sok. No:4 Narlıdere 35320 İzmir
E-Posta : ayse.erdem.cetin@deu.edu.tr , irem.calisici@deu.edu.tr

Projenin Adı : Restorasyon Amaçlı Pişmiş Toprak Bezeme Yapı Malzemesinin Seri Üretimi

KONUSU : Bursa İli, Osmangazi İlçesi, Hocaalızade Mahallesi, Rakım Efendi Sokak, 2 pafta, 319 ada, 6 no'lu parselde bulunan anıt eser Fransız Kilisesinin Kültür Sanat-Sosyal Amaçlı Merkez olarak restorasyonu çalışmaları içerisinde tespiti yapılan tahrip olmuş yapı dış cephe elemanlarından biri olan dış cephe süsleme tuğlalarının yeniden yapımları bölümümüzde gerçekleştirilmiştir.

16. 12. 2002 tarihinde ilgili yapıdan tutanak ile teslim alınan binadan kopmuş iki adet eski üretim tuğla üzerinden alınan ölçüler kaynak olacak şekilde, malzemenin tıpkı çizim, belgeleme , malzeme analizi ve kalıp çalışmaları yapılmıştır. Restitüsyon çizimleri üzerinden yapılan serbest el ile şekillendirme çalışmaları sonucu deneme üretimi yapılan malzemenin tüm ölçüleri sabit kalacak şekilde üretimi için gerekli olan kalıplar hazırlanmıştır. Orjinal malzeme esas alınarak yapılan araştırmada, çevre toprak üretim analizleri incelenerek üretim yerine uzaklığı üretim kalitesinin uygunluğu ve çamurun sağlanması kolaylığı bakımından, günümüz üretiminde kırmızı Menemen çömlekçi çamurunun en yakın malzeme olduğuna karar verilmiştir. Görüntü bütünlüğünün sağlanabilmesi bakımından ölçüler ve montajın tıpkı yapım olması gerektiğinden, yeni ile eski malzemenin estetik rahatsızlık yaratmayacak ölçüde farklı olması etik açısından tercih edildiğinden dolayı ölçüde gösterilen hassasiyet, görünümde özellikle gösterilmemiştir. Üretim tekniği olarak aynı eski görüntünün verilmesi meslek etiği ve restorasyon kuralları açısından sakıncalı bulunduğundan bu yönde üretim kararı alınmıştır. Ayrıca yeni üretilen tuğlaların zaman içerisinde değerlendirilebilmeleri bakımından üzerlerine gerekli ibareler koyulmuştur.

Ortaları haç şeklinde, yonca biçimli süslemeler olan, dairesel formdan oluşmuş toprak yapı malzemeleri, dış duvarlar üzerinde örülü olarak bulunmaktadır. Katolik kiliselerinde yaygın olarak görülen "keremo plast" olarak adlandırılan süslemeler, şekli nedeni ile -tri konchios adı ile tanımlanmaktadır; ve Fransız Katolik Kilisesinde de bulunmaktadır.

Üretimde, alçı kalıp kullanılmıştır. Form iki parçadan oluşturulmuştur. Kullanılan kırmızı Menemen çamurunun pişme derecesi yaklaşık 800 C⁰ derece olmasına rağmen, tuğlaların dayanıklılığını artırmak amaçlı 900 C⁰ derecede pişirimi yapılmıştır. İç ve dış cephede kullanımında sakınca yoktur.

Ülkemizde gittikçe artarak yapılan restorasyon çalışmalarında özellikle toprak pişirimi malzemelerinin tıpkı üretimlerinin yapılmaması nedeni ile özensiz bir şekilde uygulanan sıradan sanayi üretimleri nedeni ile restorasyonlarda sorunlar oluşmaktadır. Yapılan bu çalışma örneğinde de görüldüğü gibi proje aşamasında başarılı olan restorasyon çalışmalarının üretim sonucunda da başarılı olabilmeleri için üniversite restorasyon laboratuvarlarında oluşturulan proto tiplerin sanayi üniversite iş birliği ile üretilmesi gerekliliği meydana çıkmıştır.